

aanwezigheid. Broeden de boomvalken al niet in een foeilelijke hoogspanningsmast, dan jagen zij wel tegen een achtergrond van huizen, flatgebouwen, bruggen of de petrochemische industrie. Kortom: de stad.

Denk ook niet dat het observeren van stadse boomvalken een rustige bezigheid is. In tegendeel, het drukt je met de neus op het feit dat er in het halfstedelijke gebied geen moment van stilte is. Langsrazend verkeer veroorzaakt herrie in het kwadraat van 's morgens vroeg tot 's avonds laat.

Mijn vogelmaat Tino van Kampen vraagt daarom regelmatig, wetend dat ik eigenlijk een rust-zoeker ben, hoe ik het toch volhoud om zoveel tijd in dit lawaai door te brengen. Ik antwoord dan dat ik zo gek ben op boomvalken dat ik het ongemak voor lief neem. Maar soms wordt het zelfs mij te veel. Op die momenten pak ik mijn kampeerspullen en trek eropuit om tijd door te brengen met boomvalken zoals ik ze in mijn hart het liefste zie: in een boom, in de vrije natuur, ver verwijderd van alles wat stad is.

Zo zie ik ze het liefst!

Wilt u meer weten over boomvalken, ga dan naar mijn website: Mijn site staat boordevol informatie en foto's en is er verzameling literatuur aanwezig waarin de boomvalk figureert. Hier zijn ook mijn logboeken te vinden, waarin ik van dag tot dag de observaties beschrijf van de boomvalken in het halfstedelijke gebied.

Graag tot ziens in het veld!

Vlinders op Voorne

door Wim Prins, Coördinator Insectenwerkgroep

Op het moment dat dit stukje digitaal in mijn computergeheugen gebeiteld wordt is het eind februari, met temperaturen onder nul en de eerste (en laatste) ijsdagen van deze winter.

Aan mij is gevraagd een bijdrage te leveren aan het thema stedelijke natuur op gebied van dagvlinders, maar mijn gedachten hieromtrent verkeren nog in een lethargische fase.

Ik kijk uit het raam voor een aanknopingspunt en misschien wat inspiratie. De zon schijnt en ik zie een groep groenlingen en een wolk staartmezen in een continu gevecht om een plekje bij respectievelijk de silo met zonnebloempitten en een staaf vet met meelwormen. Een aantal

vinken hipt/loopt onder de voedersilo en vindt daar nog een overdaad aan gemorste pitten, die door vooral huismussen zijn gemorst. Het winterd stevig.

Wie denkt er nou op zo'n moment aan dagvlinders? Ze zijn in ieder geval latent in mijn gedachte, tot ... het eerste moment dat er een helder geel of wit "papiertje" door je tuin waait ...terwijl het niet eens waait!? Yes, dat is 'm dan weer, de eerste vlinder van het nieuwe jaar, een 'citroentje'. Nû pas is het lente, in mijn beleving althans.

Meestal is het dan al maart, maar soms hebben we eind februari al temperaturen boven de 10°C en ontwaakt die dagvlinder uit zijn 'winterslaap'. In dit geval staat 'citroentje' voor de citroenvlinder, een overwinteraar bij uitstek.

Soorten die als imago (vlinder) kunnen overwinteren zijn o.a. dagpauwoog, kleine vos, gehakkelde aurelia en vooral die citroenvlinder. Citroenvlinder en gehakkelde aurelia zoeken in het late najaar een beschut plekje op in de natuur. Een plek waar ze niet uitdrogen, laag in groen blijvende struiken of in de laag afgevallen bladeren. Dagpauwoog en kleine vos doen dat ook, maar vinden ook wel plekjes in schuurtjes, zolders of houtstapels. Uitdroging is meestal fataal, dus als ze een plek op bijvoorbeeld uw zolder hebben gevonden en u zet daar, om wat voor reden dan ook, de radiator open, dan is de kans groot dat ze uitdrogen. Ook relatief hoge temperaturen kunnen fataal zijn, ze kunnen 'ontwaken' en gaan op zoek naar eten en dat ontbreekt nog in de wintermaanden. Ze verspillen energie, die niet kan worden aangevuld, gaan dood of vallen ten prooi aan vogels, die zo'n snackje in de winter goed kunnen gebruiken.

De overwinteraars zijn sowieso buitenbeentjes in de vlinderwereld, want hun levensduur is t.o.v. de meeste andere soorten veel langer, ongeveer 6 maanden. De citroenvlinder vliegt bovendien niet elke dag gedurende zijn vlinderfase, maar last pauzes in van dagenlange rust, ook onder perfecte condities. Het past de soort goed als het een tijdje regenachtig en/of te koel is. De vlinder hangt goed verscholen ondersteboven aan een twijgje....net een blaadje (mimicry). Zij doen dit ook voor korte rustpauzes, u heeft dat vast wel eens gezien, ondersteboven met dichtgeklapte vleugels!

Weet dus dat deze soorten in ons klimaat slechts in één generatie vliegen, nazomer-(winter)-voorjaar.

Alle andere dagvlindersoorten zijn als imago niet bestand tegen onze winters en moeten die periode als ei, rups of pop wachten op betere tijden. Soms lukt het ook de atalanta om de winter door te komen, maar die soort blijkt minder bestand te zijn tegen (te) lage temperaturen. Dagvlinders vliegen pas bij temperaturen boven de 10 °C, liefst vanaf 14 °C en bij voorkeur zonnig weer en als het echt warm is hebben ze de zon niet eens nodig om hun lichaam op temperatuur te brengen voor een vlucht naar uw tuin. Langzaam zie je vanaf begin maart, onder bovengenoemde omstandigheden, steeds meer soorten je tuin invliegen, eerst op zoek naar nectar en later naar soortgenoten ... van de andere sekse.

Na de overwinteraars, komen de kleine koolwitjes en klein geaderde witjes tevoorschijn, gevolgd door bonte zandogjes, boomblauwtjes en oranjetipjes. Niet noodzakelijk in deze volgorde!

Als het voorjaar verder vordert volgen soorten als landkaartje (voorjaarsvorm), groot koolwitje en pas als het voorjaar goed op gang is kunnen icarusblauwtjes, kleine vuurvlinders en hooibeestjes worden bewonderd. Echter, dit zijn plaatsgebonden vlinders, dus de kans is kleiner dat die soorten in een stadstuin te zien zijn. De 'witjes' en boomblauwtjes zijn echte afstandvliegers en dwalen ook door parken en tuinen, op zoek naar ... voedsel en andere sekse.

Ja, dan nog de echte trekvlindersoorten, distelvlinder en soms de oranje luzernevlinder...die komen als alles meezit uit het verre zuiden van Europa of Noord-Afrika, maar ook de atalanta vliegt grote afstanden. Trekvlinders planten zich in onze streken voort en vliegen, als nieuwe imago, in de vroege herfst weer naar het zuiden. Ze hebben eitjes afgezet, maar die overleven niet op onze breedte.

De luzernevlinder begeeft zich niet snel in bebouwde omgeving, als ze al in ons land verschijnen is dat meestal in open gebied, zoals de duinen van Voorne.

Blijven over ... de late soorten, die gelukkig niet echt honkvast zijn en tuinplanten en vlinder-

struiken in uw tuin kunnen frequenteren om aan hun gerief te komen. Ik bedoel hier de bruine- en oranje zandoogjes. Soms ook een dikkopje en met nog meer geluk kan er een eikenpage bij u op vlindervriendelijke planten landen, want de laatste soort is normaal niet uit eiken weg te branden.

Als het slecht gaat met de bladluis, waar zij de suikerrijke afscheiding van consumeren (net als mieren), gaan ze zwerven om te kunnen overleven, maar de kans ze ver buiten West-voorne te treffen is vrijwel nihil.

Zaai vooral peen in uw tuin, want dan kan de mooiste van onze dagvlindersoorten zomaar in uw tuintje verschijnen, namelijk de koninginnenpage. Gelukkig is dit een zwervende soort die ook op Voorne wordt gezien, dus wees voorbereid op deze prachtig gevormde en apart getekende grote vlinder, die niet alleen op peen foerageert.

Voor de heivlinder moet u echt de deur uit. Deze soort is in augustus en september vooral in de duinen te vinden, daar waar open zandplekken zijn en liefst ook bloeiende blauwe zeedistel.

Ik kan niet garanderen dat al deze vlinders in ieders tuintje kunnen opduiken, want citroenvlinders zijn bijvoorbeeld aangewezen op bepaalde struiken, waarop zij hun eitjes afzetten. Als er geen wegedoorn of sporekhoust (vuilboom) in de nabijheid groeit, dan bent u bijvoorbeeld op de kop van Voorne aangewezen. Gelukkig zwerft het citroentje over forse afstanden op zoek naar een partner of verdwaalt makkelijk als het mannetje achter 'koolwitjes' aan gaat, die voor soortgenoten worden aangezien. Het oranjetipje vliegt vooral in tuinen waar look-zonder-look of pinksterbloem groeit en bloeit, dit is hun waardplant.

Om vlinders te lokken moet u echt minstens één Buddleja in de tuin hebben en uw tuin volplampen met bloeiende plantjes, die voor vlinders aantrekkelijk zijn ... en vergeet de bijtjes en hommels niet!

Vind u vlinders ook zo leuk?

Eén maal per jaar vindt er een landelijk evenement plaats om te zien wat er nu eigenlijk in Nederland op gebied van dagvlinders in uw tuin valt te genieten en dat is de **Tuinvlindertelling**.

De Vlinderstichting is hiervan de organisator en hiervoor wordt altijd het eerste weekend van augustus gereserveerd, dit jaar op **3+4+5 augustus!**

Landelijke kranten, radio en tv besteden hier zelfs aandacht aan en het is bijna net zo populair als de nationale tuinvogeltelling en minstens zo belangrijk. U moet zich wel vooraf aanmelden via www.vlinderstichting.nl en let op de berichtgeving hieromtrent. Op de site wordt een en ander duidelijk uitgelegd. Ook voor de vlinderleek leuk om te doen en er zit een duidelijke herkenningskaart bij die u kunt downloaden, het kan niet missen.

Nog leuker is het **dagelijks** vastleggen van vlinderwaarnemingen in uw eigen tuin. Op de volgende site kunt u heel eenvoudig uw zomerpareltjes melden, namelijk op: www.vlindermee.nl of www.tuintelling.nl. Op uw mobieltje kan het ook, de app heet "**vlinder mee**".

Zelf ga ik éénmaal per week een vaste route struinen en noteer mijn waarnemingen op weer een andere site, "meetnetten" genaamd. Dit zogenaamde monitoren gebeurt al 30 jaar door honderden liefhebbers overal in het land. Rond het Quackjeswater loopt bijvoorbeeld al 26 jaar een groep liefhebbers hun wekelijkse wandelingetje met een notitieboekje.

Blijft over een jaarlijkse eenmalige landelijke telling van de hard teruglopende soort de argusvlinder. Hierover vindt u de gegevens ook terug op de site van de vlinderstichting.

Voor alles wat u over vlinders (en libellen) wilt weten kunt u terecht op www.vlinderstichting.nl, dit is voor de leek, maar ook voor mij, een enorme hulp. Deze site is nog niet zo lang geleden in een ander jasje gestoken, nog informatiever.

Succes!

